

Behandling med prednison/prednisolon

Du skal i behandling med medicinen prednison eller prednisolon (herefter blot omtalt som prednison). De 2 typer er i praksis ens, men omsættes lidt forskelligt i leveren.

Prednison er et kunstigt binyrebarkhormon, der ligner og virker som et hormon, kroppen normalt producerer.

Det bruges ved mange forskellige tilstande, herunder til at behandle leddegigt og andre bindevævssygdomme præget af steril betændelsesreaktion, det vil sige betændelsesreaktion uden bakterier – det lægerne kalder inflammation.

SÅDAN VIRKER MEDICINEN

Behandling med prednison har ofte en god og hurtigt dæmpende virkning på aktiv sygdom, men har ikke helbredende effekt.

SÅDAN FOREGÅR DEN MEDICINSKE BEHANDLING

Du skal tage tabletterne dagligt efter den dosis, som lægen har anvist. Som regel tages prednison på 1 gang om morgenen, men dosis må gerne fordeles over dagen, hvis du oplever uro i kroppen eller søvnbesvær. Aftal med lægen, hvordan du fordeler dosis.

Doseringen er individuel og afhænger af årsagen til behandlingen. Behandlingen kan også have forskellig varighed:

- **Kur.** I perioder, hvor sygdommen er aktiv, kan prednison bruges som en kort kur på mindre end 3 uger.
- **Supplement.** I perioder, hvor sygdommen ikke kan holdes nede i rimeligt omfang af den øvrige

behandling, kan prednison bruges som supplerende behandling over længere tid.

- **Længerevarende behandling.**

Langtidsbehandling over 1-3 år er almindeligt ved blandt andet muskelgigt (polymyalgia rheumatica).

Når behandlingen skal afsluttes

Efter en længerevarende behandling er det vigtigt, at du trapper gradvist ned med medicinen, måske over flere måneder. Derved stimuleres din krops egen produktion af binyrebarkhormon, som kan være blevet hæmmet af den langvarige tilførsel af binyrebarkhormon udefra.

Aftrapningen skal aftales med lægen, og lægen kan give dig et aftrapningsskema til at huske aftalen.

BIVIRKNINGER

Bivirkningerne afhænger af både behandlingens varighed og dosis:

- Ved kortvarig behandling (uger) og ved dosis under 10 mg pr. dag er der normalt ingen bivirkninger.
- Ved langtidsbehandling (måneder) med høj dosis (over 10 mg pr. dag) er der større risiko for bivirkninger.

Prednison kan give følgende bivirkninger:

- **Øget appetit.** Mange tager på i vægt, og der kan ske en ændring af fedtfordelingen med øget fylde af kinder og krop, men ikke arme og ben.
- **Uren hud.** Huden kan blive uren med bumser, og både hud og blodkar kan blive skrøbelige, så du nemt får blå mærker.
- **Risiko for mavesår.** Prednison kan give svie i maven og måske øget risiko for mavesår, specielt ved samtidig behandling med gigt-smertestillende medicin, fx ibuprofen. Spørg gerne lægen om brug af mavesyrehæmmende medicin.

- **Betændelse.** Modstandskraft mod infektioner nedsættes. Især små doser prednison kan maskere feber og andre tegn på infektioner.
- **Påvirkningen af psyken.** Nogle bliver psykisk opstemte og rastløse under behandlingen, mens enkelte bliver deprimerede.

De ovennævnte bivirkninger forsvinder normalt efter ophør med prednison-behandlingen.

Andre bivirkninger:

- **Afkalkning af knogler.** Knoglernes kalkindhold og styrke nedsættes ved langtidsbehandling. Det er derfor vigtigt, at du tager tilskud af kalk og D-vitamin: minimum 1 g kalk og 800 IE D-vitamin pr. dag. Ved høj prednison-dosis, lang behandlingsvarighed, alder over 60 år og andre risikofaktorer, kan det være nødvendigt at behandle med knoglestyrkende medicin.
- **Sukkersyge og blodtryk.** Langtidsbehandling kan give sukkersyge og forhøjet blodtryk.
- **Øjenstær.** I sjældne tilfælde kan langtidsbehandling give øjenssygdomme grå og grøn stær.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

Der er ingen særlige forholdsregler i forbindelse med alkohol eller anden medicin.

Tag kosttilskud af kalk og D-vitamin

Du anbefales at tage et kosttilskud af kalk med D-vitamin for at modvirke afkalkning af knogler.

Vær opmærksom på insulindosis, hvis du har sukkersyge

Prednison kan øge behovet for insulin ved sukkersyge. Tal eventuelt med lægen om, hvordan du regulerer insulin.

Fortæl lægen, hvis du er eller bliver gravid

Du kan bruge prednison under graviditet (og amning) efter nærmere aftale med lægen.

Oplys om medicinen ved akutte lægekontakter

Da prednison kan give sløvt reagerende binyrer, er det vigtigt, at du oplyser om det i tilfælde af infektion eller akut operation. Fremvis derfor dit medicin-informationskort ved akut lægekontakt.

KONTROL

Ved kortvarig behandling (uger) kræves ingen specielle kontroller.

Ved start af behandling over 3 måneder, skal det undersøges hos lægen, om der er nok vitamin D i blodet.

Ved længere behandling kan kontrol være nødvendig for at sikre den rigtige dosis og kontrollere for bivirkninger. Desuden er det relevant at lave en BMD-måling for knogleskørhed (osteoporose) ved behandlingens begyndelse og efter 2-3 år. Spørg lægen om vejledning, hvis prednison-behandlingen varer mere end 3 måneder.

Dosisændringer og ophør skal altid foregå i samråd med lægen.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Vil du vide mere om den sygdom, du bliver behandlet med prednison for, kan du eventuelt søge mere information på patienthaendbogen.dk.

Kontakt

Reumatologisk Ambulatorium

Tlf. 97 64 09 90

Mandag – torsdag 8.00-11.00 og 13.00-15.00

Fredag 8.00-11.00 og 13.00-14.30

Tast 1: Sekretær

Ændring af tid og øvrige spørgsmål

Tast 2: Sygeplejerske

Ved smerter og bestilling af medicin